

Δικαιώματα, Ανισότητες και Κοινωνικός Αποκλεισμός (Ε)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Τμήμα Κοινωνιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	431099	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δικαιώματα, ανισότητες και κοινωνικός αποκλεισμός		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις - εργασίες		3	6
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού υποβάθρου, γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/SOC240/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Με το πέρας του μαθήματος αναμένεται ότι οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να

- εξετάζουν κριτικά τη σχέση μεταξύ κράτους και ανισότητας και, ειδικά, έμφυλης, οικονομικής και φυλετικής και να αξιολογήσουν την έννοια του κοινωνικού αποκλεισμού και του κοινωνικού κράτους όχι μόνο σε επίπεδο αναγνώρισης και περιγραφής αλλά κυρίως ως προς την καταγωγή τους και τις ιδέες που τον στηρίζουν ή το αντιμάχονται.
- Επιπλέον, θα είναι σε θέση να κατανοούν τον τρόπο που οι διαφορετικές μορφές της ανισότητας συμπλέκονται δημιουργώντας ένα νέο πεδίο αποκλεισμού και κυριαρχίας.
- Τέλος, θα είναι σε θέση να αποκωδικοποιήσουν την ελληνική πραγματικότητα μέσω της εξοικείωσης με τη σχετική διεθνή εμπειρία και βιβλιογραφία και αντλώντας από αυτές.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο/η πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με την εξοικείωση και τη χρήση της διεθνούς βιβλιογραφίας

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σεβασμός στις ευπαθείς ομάδες και σε ομάδες που έχουν αποκλειστεί και περιθωριοποιηθεί κοινωνικά

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου και αποκλεισμού

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Κριτική ανάγνωση κειμένου και λόγου

- Καλλιέργεια αναστοχαστικής σκέψης και κριτικού στοχασμού,
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων εργαλείων:
βιβλιογραφική αναζήτηση
Εκπόνηση project: αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στις ευπαθείς ομάδες και σε ομάδες που έχουν αποκλειστεί και περιθωριοποιηθεί κοινωνικά, επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα « Δικαιώματα, ανισότητες και κοινωνικός αποκλεισμός» προσφέρει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες την ευκαιρία να κατανοήσουν τη φύση της ανισότητας έτσι όπως εμφανίζεται στην κοινωνία και τους θεσμούς της και λαμβάνει τις ποικίλες μορφές των ανισοτήτων. Το μάθημα θα λειτουργήσει συμπληρωματικά ως προς τα υποχρεωτικά μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών και, ειδικότερα, ως προς την κατανόηση από την πλευρά των φοιτητών και των φοιτητριών των θεμελιωδών μηχανισμών και ιδεών που

παράγουν τις κοινωνικές ανισότητες οι οποίες ακολουθώντας παράγουν ή/και ενισχύουν τον κοινωνικό αποκλεισμό. Το μάθημα αυτό θα προσφέρει θεμελιώδη γνώση σχετικά με τις αιτίες και τις συνέπειες της κοινωνικής ανισότητας και του κοινωνικού αποκλεισμού στις διάφορες μορφές τους αλλά εστιάζοντας περισσότερο στις οικονομικές, φυλετικές, έμφυλες και ταξικές ανισότητες και τον αποκλεισμό που προκύπτει από αυτές. Υπό αυτή την έννοια, το μάθημα θα επικεντρωθεί στις διαδικασίες παραγωγής των ανισοτήτων σε κεντρικό επίπεδο και λιγότερο στους τρόπους πρόσληψής τους από την κοινωνία θεωρώντας ότι οι τελευταίοι ουσιαστικά καθορίζονται από τις πρώτες. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα έχουν την ευκαιρία να εξετάσουν κριτικά την έννοια των δικαιωμάτων ως προς την έννοια και την πραγματικότητα των ανισοτήτων και των αποκλεισμών, καθώς και την έννοια των άξιων και ανάξιων φτωχών. Μέσα από αυτή την κριτική εξέταση το μάθημα θα συνδέσει τα υπό εξέταση αντικείμενα με σύγχρονες και τρέχουσες σχετικές συζητήσεις περί αυτών των εννοιών αλλά και περί της έννοιας του κοινωνικού κράτους.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Παρουσίαση με powerpoint • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Εργασία	39
	Αυτοτελής Μελέτη	69
	Συμμετοχή σε εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	150 ώρες εργασίας
Η διδασκαλία περιλαμβάνει διαλέξεις και σεμινάρια, εκπόνηση και παρουσίαση εργασίας για όποιον φοιτητή και όποια φοιτήτρια το επιλέξει, μελέτη και σχολιασμό στην αίθουσα υλικού που έχει προηγουμένως αναρτηθεί στην πλατφόρμα e-class του μαθήματος.		

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	1. Εκπόνηση και παρουσίαση εργασίας (100%) ή 2. Τελική Εξέταση (100%) Περιλαμβάνει: Συγκριτική αξιολόγηση θεωριών & κριτική αξιολόγηση συγκεκριμένης περίπτωσης Κριτική ανάγνωση κειμένου Αξιολόγηση πολιτικών (policies) με βάση κείμενα θεωρίας τα οποία έχουν διδαχθεί Όλα τα κείμενα αναφέρονται και είναι προσβάσιμα στο e-class
---	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Anderson, Elizabeth S. 1999. "What Is the Point of Equality?" *Ethics* 109 (2): 287–337. <https://doi.org/10.1086/233897>.

Arneson, Richard J. 1989. "Equality and Equal Opportunity for Welfare." *Philosophical Studies: An International Journal for Philosophy in the Analytic Tradition* 56 (1): 77–93. JSTOR. <http://www.jstor.org/stable/4320032>.

Arneson, Richard J. 1990. "Liberalism, Distributive Subjectivism, and Equal Opportunity for Welfare." *Philosophy & Public Affairs* 19 (2): 158–94. JSTOR. <http://www.jstor.org/stable/2265408>.

Arneson, Richard J. 1991. "A Defense of Equal Opportunity for Welfare." *Philosophical Studies* 62 (2): 187–95. <https://doi.org/10.1007/bf00419053>.

Arneson, Richard J. 1996a. "Should Surfers Be Fed?" *The Good Society* 6 (2): 38–42. JSTOR. <http://www.jstor.org/stable/20710746>.

Arneson, Richard J. 1996b. "Should Surfers Be Fed?" *The Good Society* 6 (2): 38–42. JSTOR. <http://www.jstor.org/stable/20710746>.

Bossert, Walter, Conchita D'Ambrosio, and Vito Peragine. 2007. "Deprivation and Social Exclusion." *Economica* 74 (296): 777–803. JSTOR. <http://www.jstor.org/stable/4541571>.

Dill, Bonnie Thornton, and Ruth E. Zambrana, eds. 2009. *Emerging Intersections: Race, Class, and Gender in Theory, Policy, and Practice*. Rutgers University Press.

Dworkin, Ronald. 1981a. "What Is Equality? Part 1: Equality of Welfare." *Philosophy & Public Affairs* 10 (3): 185–246. JSTOR. <http://www.jstor.org/stable/2264894>.

Dworkin, Ronald. 1981b. "What Is Equality? Part 2: Equality of Resources." *Philosophy & Public Affairs* 10 (4): 283–345. JSTOR. <http://www.jstor.org/stable/2265047>.

Dworkin, Ronald. 2002. "Sovereign Virtue Revisited." *Ethics* 113 (1): 106–43. JSTOR. <https://doi.org/10.1086/341579>.

- Fabian T. Pfeffer and Robert F. Schoeni. 2016. "How Wealth Inequality Shapes Our Future." *RSF: The Russell Sage Foundation Journal of the Social Sciences* 2 (6): 2. <https://doi.org/10.7758/rsf.2016.2.6.01>.
- Fleurbaey, Marc. 2002. "Equality of Resources Revisited." *Ethics* 113 (1): 82–105. JSTOR. <https://doi.org/10.1086/341320>.
- Floris, Giacomo. 2025. "The Invisible Social Class: Relational Equality and Extreme Social Exclusion." *Political Studies* 73 (3): 1273–91. <https://doi.org/10.1177/00323217241286789>.
- Galbraith, J.K. 1970. *Η Κοινωνία Της Αφθονίας*. Παπαζήση.
- Gilder, George F. 1981. *Wealth and Poverty*. Basic Books.
- Giroux, Henry A. 2021. "Paranoid Politics and the Plague of Inequality in the Age of Pandemics." *Symplokē* 29 (1/2): 123–42. JSTOR. <https://www.jstor.org/stable/48642808>.
- González, Lucas, and Marcelo Nazareno. 2022. "Resisting Equality." *Comparative Politics* 54 (2): 303–25. JSTOR. <https://www.jstor.org/stable/27114567>.
- Graves, Joseph L., and Alan H. Goodman. 2023. *Racism, Not Race: Answers to Frequently Asked Questions*. Paperback edition. Columbia University Press.
- Hanna, Rema, and Benjamin A. Olken. 2018. "Universal Basic Incomes versus Targeted Transfers: Anti-Poverty Programs in Developing Countries." *The Journal of Economic Perspectives* 32 (4): 201–26.
- Hill Collins, Patricia. 2019. *Intersectionality as Critical Social Theory*. Duke University Press.
- Hill Collins, Patricia, and Sirma Bilge. 2016. *Intersectionality*. Key Concepts. Polity press.
- Hochschild, Arlie Russel. 2016. *Strangers in Their Own Land: Anger and Mourning on the American Right*. The new press.
- Jordan, Bill. 2003. "Welfare and Social Exclusion." In *Political Concepts*, edited by Richard Bellamy and Andrew Mason. Manchester University Press. JSTOR. <http://www.jstor.org/stable/j.ctt155jbcx.11>.
- Kane, John. 1996a. "Basal Inequalities: Reply to Sen." *Political Theory* 24 (3): 401–6. JSTOR. <http://www.jstor.org/stable/191920>.
- Kane, John. 1996b. "Justice, Impartiality, and Equality: Why the Concept of Justice Does Not Presume Equality." *Political Theory* 24 (3): 375–93. JSTOR. <http://www.jstor.org/stable/191918>.
- Keynes, John Maynard. 2001. *Η Γενική Θεωρία Της Απασχόλησης, Του Τόκου Και Του Χρήματος*. Παπαζήση.
- Kilcullen, Justin. 2014. "Poverty and Social Exclusion." *The Furrow* 65 (2): 85–90. JSTOR. <http://www.jstor.org/stable/24635903>.
- Lentin, Alana. 2008. "Europe and the Silence about Race." *European Journal of Social Theory* 11 (4): 487–503. <https://doi.org/10.1177/1368431008097008>.
- Lippert-Rasmussen, K. 1999. "Arneson on Equality of Opportunity for Welfare." *Journal of Political Philosophy* 7 (4): 478–87. <https://doi.org/10.1111/1467-9760.00087>.

- Lucarelli, Stefano, and Andrea Fumagalli. 2008. "Basic Income and Productivity in Cognitive Capitalism." *Review of Social Economy* 66 (1): 71–92. JSTOR. <http://www.jstor.org/stable/29770450>.
- Milanović, Branko. 2018. *Global Inequality: A New Approach for the Age of Globalization*. First Harvard University Press paperback edition. The Belknap Press of Harvard University Press.
- Mill, John Stuart. 1998. *Principles of Political Economy; And, Chapters on Socialism*. Edited by Jonathan Riley. Oxford World's Classics. Oxford University Press.
- Mills, Charles W. 2022. *The Racial Contract*. Twenty-Fifth anniversary edition. Cornell university press.
- Mills, Melinda. 2008. "Globalization and Inequality." *European Sociological Review* 25 (1): 1–8.
- Murray, Charles A. 2006. *In Our Hands: A Plan to Replace the Welfare State*. With American Enterprise Institute for Public Policy Research. AEI Press; Distributed to the trade by National Book Network.
- Nettle, Daniel. 2018. "Getting Your Head around the Universal Basic Income." In *Hanging on to the Edges*, 1st ed. Essays on Science, Society and the Academic Life. Open Book Publishers. JSTOR. <http://www.jstor.org/stable/j.ctv8d5sn3.13>.
- Nolan, Brian, and Luis Valenzuela. 2019. "Inequality and Its Discontents." *Oxford Review of Economic Policy* 35 (3): 396–430. <https://doi.org/10.1093/oxrep/grz016>.
- Pierson, Christopher, and Francis G. Castles, eds. 2006. *The Welfare State Reader*. 2nd ed. Polity.
- Scheffler, Samuel. 2003. "What Is Egalitarianism?" *Philosophy & Public Affairs* 31 (1): 5–39. <https://doi.org/10.1111/j.1088-4963.2003.00005.x>.
- Sen, Amartya. 1996. "On the Status of Equality." *Political Theory* 24 (3): 394–400. JSTOR. <http://www.jstor.org/stable/191919>.
- Stevens, Harvey, and Wayne Simpson. 2017. "Toward a National Universal Guaranteed Basic Income." *Canadian Public Policy / Analyse de Politiques* 43 (2): 120–39. JSTOR. <https://www.jstor.org/stable/90010466>.
- Thompson, Michael. 2007. *The Politics of Inequality: A Political History of the Idea of Economic Inequality in America*. Columbia University Press.
- Van Parijs, Philippe. 1991. "Why Surfers Should Be Fed: The Liberal Case for an Unconditional Basic Income." *Philosophy & Public Affairs* 20 (2): 101–31. JSTOR. <http://www.jstor.org/stable/2265291>.
- Van Parijs, Philippe. 1992. "Basic Income Capitalism." *Ethics* 102 (3): 465–84.
- Veen, Robert van der. 2002. "Equality of Talent Resources: Procedures or Outcomes?" *Ethics* 113 (1): 55–81. JSTOR. <https://doi.org/10.1086/341321>.
- Weeden, Kim A., and David B. Grusky. 2012. "The Three Worlds of Inequality." *American Journal of Sociology* 117 (6): 1723–85. <https://doi.org/10.1086/665035>.
- Wodtke, Geoffrey T. 2016. "Social Class and Income Inequality in the United States." *American Journal of Sociology* 121 (5): 1375–415.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- *American Journal of Sociology*
- *Canadian Public Policy / Analyse de Politiques*
- *Oxford Review of Economic Policy*
- *European Sociological Review*
- *Review of Social Economy*
- *European Journal of Social Theory*
- *The Journal of Economic Perspectives*